

Шепетівська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №6
Хмельницької області

*Школа
фахового зростання вчителів
«Формування професійної
компетентності педагогів»*

*«Сучасний урок:
вимоги, проблеми,
шляхи удосконалення»*

Керівник: Шевчук Наталія Валеріївна,
заступник директора
з навчально-виховної роботи ЗОШ №6

14.09.2017р.

Урок - основна форма організації навчання

Урок - логічно-закінчена, цілісна, обмежена в часі частина навчально-виховного процесу, яку проводять за розкладом під керівництвом учителя з постійним складом учнів. В сучасній дидактиці існують різні класифікації уроків, залежно від взятих за основу ознак.

За способами проведення:

- урок-бесіда, урок -лекція, урок - практичне заняття, урок - екскурсія, самостійної роботи, лабораторної роботи.

За загальнопедагогічною метою організації занять:

- урок вивчення нового матеріалу;
- удосконалення знань, умінь і навичок;
- контролю та корекції знань, умінь і навичок.

Залежно від дидактичної мети:

1. *Спеціалізований урок.*

- урок засвоєння нових знань;
- урок засвоєння умінь та навичок;
- урок застосування знань, умінь та навичок;
- урок контролю та корекції знань, умінь та навичок;
- урок узагальнення та систематизації знань.

2. *Комбінований урок.*

Урок засвоєння нових знань

1. Організація учнів до уроку.
2. Актуалізація і корекція опорних знань.
3. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.
4. Мотивація учіння.
5. Сприймання і усвідомлення учнями матеріалу, осмислення зв'язків і залежностей між його елементами.

6. Узагальнення і систематизація знань.
7. Підсумки уроку.
8. Повідомлення домашнього завдання.

Урок формування умінь і навичок

1. Організація учнів до уроку.
2. Перевірка домашнього завдання.
3. Актуалізація і корекція опорних знань.
4. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.
5. Мотивація учіння.
6. Вивчення нового матеріалу.
7. Первинне застосування нових знань (пробні вправи).
8. Самостійне застосування нових знань у стандартних ситуаціях (тренувальні вправи за зразком, інструкцією, завданням).
9. Творче перенесення знань і навичок у нові ситуації.
10. Підсумки уроку.
11. Повідомлення домашнього завдання.

Урок застосування знань, умінь і навичок

1. Організація учнів до уроку.
2. Перевірка домашнього завдання.
3. Актуалізація і корекція опорних знань.
4. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.
5. Мотивація учіння.
6. Осмислення змісту, послідовності застосування способів виконання дій.
7. Самостійне виконання учнями завдань під контролем і за допомогою вчителя.
8. Звіт учнів про роботу, теоретичне обґрунтування результатів.
9. Підсумки кроку.
10. Повідомлення домашнього завдання.

Урок узагальнення і систематизації знань

1. Організація учнів до уроку.
2. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.
3. Мотивація учіння.
4. Відтворення та узагальнення понять і засвоєння відповідної системи знань.
5. Узагальнення та систематизація основних теоретичних положень науки і відповідних ідей.
6. Підсумки кроку.
7. Повідомлення домашнього завдання.

Урок перевірки і корекції знань, умінь і навичок

1. Організація учнів до уроку.
2. Повідомлення теми, мети і завдання уроку.
3. Мотивація учіння.
4. Перевірка знання учнями фактичного матеріалу і основних понять.
5. Перевірка осмислення учнями знань і ступеня їх узагальнення.
6. Застосування учнями знань у стандартних і змінених ситуаціях.
7. Перевірка, аналіз і оцінювання виконаних робіт.
8. Підсумки кроку.
9. Повідомлення домашнього завдання.

Комбінований урок

- I. Організація учнів до уроку.
- II. Актуалізація і корекція опорних знань.
- III. Повідомлення теми і завдань уроку.
- IV. Мотивація навчальної діяльності учнів.
- V. Сприймання і усвідомлення учнями нового навчального матеріалу.
- VI. Осмислення учнями знань.
- VII. Узагальнення і систематизація знань.
- VIII. Підсумок уроку.
- IX. Завдання додому.

Мета:

Формування ключових компетентностей: вміння вчитися: виділяти в предметах певні ознаки, розрізняти їх розмір та форму, робити висновки за результатами навчальної діяльності. Стимулювати учнів до роботи з додатковою та енциклопедичною літературою.

Формування предметних компетентностей: розширити уявлення учнів про Сонце, з'ясувати роль Сонця для життя на Землі. Розвивати спостережливість за об'єктами природи. Виховувати бажання дізнаватися щось нове, вивчати традиції українського народу.

Нестандартні уроки

1. Уроки змістової спрямованості (семінари, конференції, лекції).
2. Уроки на інтегративній основі.
3. Уроки міжпредметні.
4. Уроки-змагання (КВК, аукціони, турніри, вікторини, конкурси).
5. Уроки суспільного огляду знань (творчі звіти, заліки, консультації, консилиуми).
6. Уроки комунікативної спрямованості (усні журнали, роздуми, диспути, прес-конференції, репортажі, панорами).
7. Уроки театралізовані.
8. Уроки-подорожування, дослідження.
9. Уроки-ділові, рольові ігри.
10. Уроки-драматизації.
11. Уроки-психотренінги. Спрямовані на розвиток і корекцію дитячої психіки, виховання індивідуальності, цілісної та багатогранної особистості.

Форми роботи на уроці

1. *Індивідуальна.* Передбачає самостійне виконання учнем навчального завдання нарівні навчальних можливостей.
2. *Фронтально-колективна.* Означає постановку перед класом проблемних питань або пізнавальних завдань, у вирішенні яких беруть участь усі учні класу.
3. *Групова* (ланкова, бригадна, парна).

Методи навчання та їх класифікація

Метод навчання - взаємопов'язана діяльність викладача та учнів, спрямована на засвоєння учнями системи знань, набуття умінь і навичок, їх виховання і загальний розвиток. Це спосіб керівництва пізнавальною діяльністю учнів, що має виконувати три функції: навчаючу, виховну, розвиваючу. Складова методу - **прийом**: сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню проміжної мети конкретного методу.

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. Загальні: використовуються в процесі навчання будь-яких навчальних предметів.
2. Спеціальні: використовуються в процесі викладання окремих предметів, але не можуть бути використані при викладанні інших предметів.
3. За походженням інформації:
 - а) словесні;
 - б) наочні;
 - в) практичні;
 - г) робота з підручником.
4. За метою діяльності:
 - а) методи здобуття знань;
 - б) методи формування умінь і навичок;
 - в) методи застосування знань на практиці;
 - г) методи творчої діяльності;
 - д) методи закріплення знань, умінь і навичок;
 - е) методи перевірки і оцінювання знань, умінь і навичок.
5. За особливостями навчально-пізнавальної діяльності:

- а) пояснювально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний);
б) репродуктивний;
в) проблемний;
г) частково-пошуковий (евристичний) - викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої учні здійснюють під його керівництвом;
д) дослідницький.

Словесні методи навчання

1. Бесіда - діалогічний метод навчання, за якого вчитель із допомогою вдало поставлених запитань спонукає учнів відтворювати раніше набуті знання, робити висновки-узагальнення на основі засвоєного матеріалу.

Види:

- евристична,
- систематизуюча,
- відтворююча (контрольно-перевірююча).

2. Пояснення - словесне тлумачення понять, явищ, подій, термінів, принципу дій тощо. Види:

- індуктивне (спосіб міркування, при якому висновок стримують на основі аналізу окремих фактів),
- дедуктивне (спосіб міркування, за якого частковий висновок робиться лише логічним шляхом від загальних положень),
- традиктивне (різновидом є аналогія).

3. Розповідь - образний, динамічний, емоційний виклад інформації про різні явища та події.

Види:

- розповідь - вступ;
- розповідь - викладання;
- розповідь - завершення.

За особливостями проникнення в явища дійсності:

- художня розповідь;
- наукова розповідь;
- науково-популярна розповідь;
- описова розповідь.

4. Лекція - інформативно-доказовий виклад великого за обсягом, складного за логічною побудовою навчального матеріалу. Види:

- вступна;
- тематична;
- оглядова;
- заключна.

5. Інструктаж - короткі, лаконічні, чіткі вказівки (рекомендації) щодо виконання дій.

Наочні методи навчання

1. Метод ілюстрування - оснащення ілюстраціями статичної наочності, плакатів, малюнків, картин, схем.

2. Метод демонстрування - показ рухомих засобів наочності, приладів, дослідів, технічних установок.

3. Самостійне спостереження - *безпосереднє споглядання та сприймання явищ дійсності.*

Практичні методи навчання

1. Вправи - цілеспрямоване, багаторазове повторення учнями певних дій та операцій (розумових, практичних) для формування навичок і вмінь.

За навчальною метою бувають:

- вступні (поєднання пояснення з демонстрацією дій);
- пробні (коли новий матеріал ще недостатньо засвоєний);
- тренувальні;
- творчі;
- контрольні.

2. Лабораторні роботи.

3. Практичні роботи - застосування учнями знань у ситуаціях, наближених до життєвих.

4. Графічні роботи.

5. Дослідні роботи.

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності

1. Методи формування пізнавальних інтересів учнів.

- а) метод створення ситуації новизни навчального матеріалу;
- б) метод опори на життєвий досвід;
- в) метод пізнавальних ігор;
- г) метод створення відчуття успіху у навчанні (такі прийоми: еврика, навмисна помилка, „ допоможи мені");
- д) Диспут, навчальна дискусія („ круглий стіл", експертна група, форум, симпозіум, дебати, судові засідання).

2. Метод стимулювання обов'язку і відповідальності в навчанні.

3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності

- а) Метод усного опитування. Перевірочні питання і завдання вчителя бувають: репродуктивними, реконструктивними (застосування знань у нестандартних умовах).
- б) Письмовий контроль.
- в) Графічна контрольна перевірка.
- г) Практична контрольна перевірка.
- д) Тестові методи перевірки.
- е) Програмовий контроль.
- є) Іспити.

Методи проблемно-розвиваючого навчання

1. Показовий метод викладання (викладач пояснює навч. матеріал, формулює проблему, що виникла в історії науки, способи її вирішення вченими. Учні залучаються до активної репродуктивної діяльності, спостерігають, слухають, беруть участь у доведенні гіпотези).

2. Діалогічний метод (створення суперечності між раніше засвоєними знаннями і новими практичними умовами їх використання. Виклад відбувається у формі бесіди-повідомлення).

3. Евристичний метод.

4. Дослідницький метод.

5. Програмований метод.

Пам'ятка

вчителю-початківцю

1. Приходьте до кабінету за кілька хвилин до дзвоника, щоб переконатися, чи все готове до уроку, чи добре розставлено меблі, чи чиста дошка, чи підготовлено ТЗН, наочність. Заходьте в клас останнім. Привчайте учнів, щоб вони організовано вітали Вас. Огляньте клас, особливо — недисциплінованих учнів. Намагайтеся показати учням красу й привабливість організованого початку уроку, прагніть до того, щоб на це йшло щоразу все менше й менше часу.

2. Не марнуйте час на пошуки сторінки свого предмета в класному журналі, це можна зробити на перерві.

3. Енергійно розпочинайте урок. Не ставте запитання: «Хто не виконав домашнього завдання?» — це привчає учнів до думки, що домашнє завдання можна не виконувати. Ведіть урок так, щоб кожен учень був постійно зайнятий справою, пам'ятайте: паузи, млявість, байдкування — вороги дисципліни.

4. Захоплюйте учнів цікавим змістом матеріалу, створенням проблемних ситуацій, розумовим напруженням. Контролюйте теми уроку, допомагайте слабким повірити у свої сили. Тримайте в полі зору весь клас. Особливо

стежте за тими, в кого увага нестійка. Запобігайте спробам порушити робочий порядок.

5. Частіше звертайтеся з проханнями, запитаннями до тих учнів, які намагаються займатися на уроці сторонніми справами.

6. Мотивуючи оцінки знань, намагайтеся бути діловим, зацікавленим. Вкажіть учневі, над чим йому варто попрацювати, щоб отримати вищу оцінку.

7. Наприкінці уроку дайте загальну оцінку класові та окремим учням. Нехай діти відчують задоволення від результатів своєї праці. Намагайтеся помічати позитивне в роботі недисциплінованих учнів, але не робіть цього надто часто та за незначні зусилля.

8. Закінчуйте урок одразу після дзвоника. Нагадайте про обов'язки чергового.

9. Утримайтеся від зайвих зауважень.

10. У разі недисциплінованості учнів намагайтеся обходитися без допомоги інших. Пам'ятайте: наведення дисципліни з допомогою чужого авторитету не дасть вам користі, а швидше зашкодить. За підтримкою краще зверніться до класу.

План засідання

Тема: *Сучасний урок: вимоги, проблеми, шляхи удосконалення*

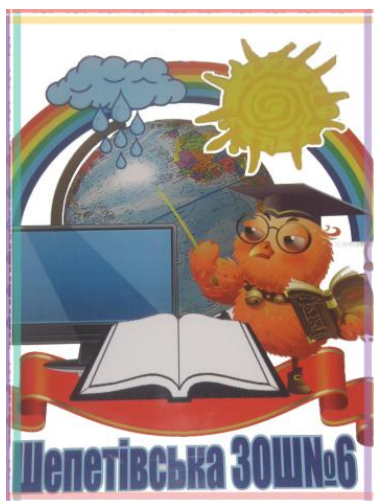
*«Кожний, хто вміє згуртувати
навколо себе людей із різними характерами,
різними інтересами й може привести їх до
успіху - справжній Майстер ...»*

Теоретичний блок

1. Інформаційний коучинг «Сучасний урок: вимоги, проблеми, шляхи удосконалення».
2. Складові сучасного уроку.
3. Структура сучасного компетентнісного уроку.

Практичний блок

Презентаційний хостинг моделі сучасного уроку з використанням ІКТ та хмарних технологій.

НАША АДРЕСА

Хмельницька область, м.

Шепетівка,

Вул. Героїв Небесної Сотні, 98,

ЗОШ №6

Телефон-5-13-13,

zosh6@i.ua

Факс – 0384051313